

Vážení čtenáři,

Devátý týden nám uplynul a vy máte opět možnost nahlédnout, co se mohlo objevit ve zrušeném modulu Pro smrt a slávu, doufám, že stejně jako ta ostatní, i toto nahlédnutí pro vás bude nanejvýš příjemné a obohacující.

David Rozsival

ZE ŽIVOTA UMĚLCŮ III

Mecenáš

Text: Jan Čenis Galeta

A je to tady, řekl si Kazimír Dobryňa v duchu. Vskutku, ta velká chvíle, ke které směřovaly veškeré jeho myšlenky i činnost za poslední měsíc, konečně nastala – pan Pjast Stankiewicz, hlava jednoho z nejmocnějších erinských rodů, se přišel podívat na obraz, který si objednal.

Rozměrné plátno, ukryté pod bílou plachtou, zaplňovalo celou jednu stěnu malířovy dílny. Za Kazimírem se tísnil hlouček jeho učňů a pomocníků. Také oni odvedli na obraze kus práce – obloha, zeleň džungle, plochy hradeb, to bylo jejich dílo.

Pan Pjast přivedl svou suitu, která by se dala nazvat dvořany – pokud by ovšem pan Pjast byl šlechtic, a ne kupecký magnát.

Po nezbytných pozdraveních, poklonách, lichocením a občerstvení Kazimír mávl na své dva pomocníky a ti strhli plachtu a odhalili malbu.

Pan Pjast dlouho stál bez dechu. Užasle hleděl na obraz, koutek úst mu cukal, oči bloudily sem a tam. I jeho doprovod mlčel, a dílnu tak naplnilo posvátné ticho.

A to ticho je oprávněné, chválil Kazimír v myšlenkách sám sebe, hrdý na své dílo. Stočil hlavu k obrazu a znovu si jej prohlídl. Pan Pjast si u něj objednal velké plátno, které mělo zdobit jeden z jeho přijímacích sálů. Chtěl na něm zobrazit bitvu o Leškův Hradec, pevnost hluboko v temné džungli, kterou se před léty pokoušel dobýt tajemný Bílý šaman a jeho hordy divochů. Hrdinnou obranu vedl Pjastův syn Lešek, zástupy domorodců rozprášíl a zahnal zpět do bažin.

Kazimír zálibně hleděl na vlastní dílo – pevnost Leškův Hradec s bastiony z pevného kamene a vysokými věžemi zabírala levou část plátna, ochozy se hemžily statečnými vojáky v bílé a rudé Stankiewiczů a na nejvyšší věži vlál jejich prapor s bílým svítkem na červeném poli. Brány hradu zely dokořán a vyrážel z nich dlouhý proud rytířů na koních, v plné zbroji, s vlajícími chocholy a zástavami. Vedl je Lešek Stankiewicz, bez přilby, prostovlasý, meč pozdvihnutý k nebi. Byl v samém středu obrazu a z dramaticky nakupených mraků na něj svítil paprsek jasného slunce. Díru v té oblačnosti měli na svědomí bohové Gor a Faerun, kteří drželi mraky od sebe. Na pravé straně plátna se rozkládala divošská vojska. Domorodci byli zobrazeni jako zrůdy s uhlově černou pleť, tvářemi monster, oděni do kusů kovových zbrojí. Vše svírala temná zeleň džungle.

Konečně se pan Pjast otočil na Kazimíra. Stankiewicz byl už starý, tvář měl vráscitou, ale oči pořád bystré a pohled tvrdý.

„Doufám, Kazimíre, že tohle je jen pokus o špatný vtip a skutečný obraz schováváš někde jinde.“

Dobryňa hleděl na objednavatele s pusou dokořán, neschopen slova. Jeho učni za ním si začali poplašeně šuškat.

„Takže?!“ zeptal se pan Pjast znova, tentokráte chladně a výhružně.

„Ale... ale... ale..., můj pane,...“ koktal Kazimír zmateně. „Vůbec vám nerozumím, copak se vám obraz nelíbí?“

Pjast se usmál.

„Líbil by se mi, Kazimíre, líbil. Protože ty maluješ opravdu dobře. Ale u všech bohů! Co má být tohle? Já chtěl bitvu o Leškův Hradec!“

„Eeee...“ bylo jediné, co ze sebe malíř dokázal dostat.

Pjast Stankiewicz zaskřípal zuby a mávl rukou na jednoho muže ze svého doprovodu, ten mu podal kus papíru. Pjast jej rozložil, chvíli bloudil očima a pak přečetl: „Na obraze bude bitva o Leškův Hradec, který bude statečně bráněn Leškem Stankiewiczem proti zástupům divochů z džungle.“

Kazimír přikyvoval.

Pjast pozvedl oči od papíru – smlouvy, kterou s umělcem podepsal a kde specifikovali obsah – a nevěřícně se podíval na kývajícího umělce.

„Ty přikyvuješ? Ty přikyvuješ!“ vyjel po něm.

„A... ano pane, vždyť to přesně jsem pro vás namaloval. Pohleďte na Leškův Hradec,“ ukázal malíř na pevnost. Zase získal naději, že jde jen o nedorozumění, které se snadno vysvětlí.

„Ty tupče!“ nevydržel to už Pjast. „Leškův Hradec je celý ze dřeva a hlíny, nemá žádné kamenné hradby, žádné věže! A jestli si myslíš, že můj syn tam chodí v plné zbroji, tak ses úplně pomátl! Jak by se asi rytíři v brnění, na oplátovaných koní, mohli prodrat hustou a podmáčenou džunglí, přemýšlel jsi vůbec, když jsi maloval! A tohle? Co je tohle za skřety?“ nadával pan Pjast a rukou mával směrem k divochům na plátně.

„Viděls někdy nějakého domorodce, ty ignorante? Erin je jich přece plný! Zkus někdy vylézt z téhle díry a podívat se, jak vypadá svět okolo!“ S těmi slovy Pjast Stankiewicz roztrhal smlouvu, kterou stále držel v rukou, otočil se a odešel z dílny. Jeho suita jej následovala a malíři věnovala jen pohrdavé úšklebky.

Kazimír se sesunul na podlahu pod své dílo a složil hlavu do dlaní.

„Co si jen počnu...“ hořekoval. Plátno a barvy stály tolik peněz, že rychle spolky celou zálohu, takže si ještě musel půjčit. Kazimír doufal, že pan Pjast nebude chtít zálohu zpět.

To bych si mohl rovnou uvázat k noze kámen a skočit do vody, pomyslel si umělec.

„Nebojte, mistře,“ uklidňoval ho jej jeden z jeho učňů.

„Hanba, jak se pan Pjast zachoval, jde vidět, že nemá o umění ani ponětí, když nepochopil, co je to stylizace,“ konejšil ho další.

„Co kdybych zašel za Miloslavem Komůrkou a ten obraz mu nabídl? Jistě se po něm jen zapráší...“ navrhl třetí z jeho žáků.

Kazimír pozvedl hlavu. Komůrka byl obchodník s uměním, překupník. Bylo pod úroveň umělce Dobryňova formátu, aby prodával obrazy přes někoho třetího.

Jenže kdo jiný takové velké plátno jen tak koupí? lámal si hlavu mistr.

„Neblázni, Dolane,“ napomenul svého spoluučně Aigal – poslední z Kazimírových žáků.

„Proč se ponižovat u Komůrky. Bude stačit pár úprav a uděláme z toho úplně jiný obraz. Podívejte, mistře, přemalujeme vlajky a erby, trochu upravíme tu džungli na normální les a

divochům přimalujeme modré vlky a obraz prodáme třeba jako Konečnou bitvu, Bitvu krvavých plání nebo obležení Morenu. Prostě nějakou bitvu s Kharem z šerého dávnověku. Koneckonců, ti domorodci opravdu připomínají spíše skřety...“

Dobryňa se podíval na plátno a pak na Aigala. Znovu na plátno a znovu na blond'atého žáka. Vstal a srdečně jej objal.

„Aigale, tys políben Mirtal Múzou!“ vykřikl radostně. „To je skvělý nápad. Můžeme jít ještě dál a z obránců pevnosti udělat Arvedany. Tyhle historické a mytologické náměty mají všichni rádi a tenhle obraz je skvěle udělaný – to přece víme,“ usmál se Kazimír s nově nabytou sebejistotou. Napětí z něj spadlo, cítil, že vše bude zase dobré. „Prodá se jedním vrzem a za velké peníze.“

Chytil své žáky kolem ramen a řekl: „Ale raději ještě pár dní s tou přemalbou počkáme, jestli si to pan Pjast náhodou nerozmyslí.“

* * *

Pro tento týden to je vše a za sedm dní opět na počtenou.